

הסידור הקדוש

כל חפץ מחפציו של צדיק, יש בו יהודים גבויים וקדושה
עליזונה. על אחת כמה חפציו של מורנו הבعل-שם-טוב
הקדוש, אשר קדושתו נספהה גם בחפציו הגשמיים.
חפצים אלו, בחלקם, התגללו במשך שנים רבות בירושות
שונות ומעשים שונים ומופלאים ארעו בהם ובಗינם •
סקירה על סידורו הק' של הבעל-שם-טוב שהתגלגל
בירושה ונמצא ביום בספריתו של הרבי מה'מ • מוגש
לרגל יום הולדתו של הבعش"ט ח"י באלוול

מאת שניאור זלמן ברגר

יאזלאוווין] ולאחיו הגאון רבי מאיר בעל ר' מאיר-נתיבים', ואמור להם ברוב חיבת:
"בנוי", אתם חביבים לי מאוד ואני אוהב
אתכם. איזה חטיבה שתבחרו עשויה לכם.
יש לי סידור כתב-יד שאני מתפלל בו בכל
יום, כתבו שמותיכם ואת שם אמיכם באיזו
ברכה בשמונה-עשרה אשר אתם רוצים..."
נענה רבי יצחק דוב ואמר כי הוא מבקש
לרשום את שמו בברכת "שלום תפילה".
לקח הבעש"ט את הסידור ונתן להם,
ורשמו שנייהם את שמותיהם בברכה זו.

המקורבים ואנשי הסגולה המוחדים. במקומות זה נכתבו ונחתמו שמותיהם של המבקשים, כדי שיזכרם הבש"ט בעת תפילה שימושה עשרה לטובה ולברכה. בין השאר רשומים שמות בכתב יד של התלמידים הגודלים – הרה"ק רבי יהיאל מעכיל מזלוישוב שמבקש עליו על זוגתו ועל בתו, והבקשה היא "שיחזק הקב"ה לבו לעבודתו ויחי זרעו".

בראש השנה, עשה הבעל-שם,
טוב הקדוש עליה נשמה,
עליה מהיכל להיכל, עד שהגיע
להיכלו של מישיח ושאלו
”אימתי קאתי מר?“ מתι
יבוא. השיבו מלך המשיח: ”בעת שיתפרנס
לימודך ויתגלה בעולם ויפוץ מעינינותיך
חזקתך, מה שלימדתי אותך והשגת, יוכלו
גם המה לעשות ייחודיים וועליות כמוך.“
שורות מפורסמות אלו שכatab הבהיר'יט
במכתבו אל תלמידו הגדל, היתולדות יעקב
יוסף, מצבעות על כך שדבקותם ועובדותם
של צדיקי החסידות הין במושגים נעלים
של יהודים, של עליות נשמה ושל השגות
שהינן ורחותם מהבנות של ההמוניים,
ובכך הם מקרבבים את הגאולה. כל
מאמציהם העילאיים של הצדיקים בקריעת
גזרות רעות, על ידי תפילות שארכו שעות
רבות, וכוחם בזה גдол על ידי כוונות
וצירופי השמות.

באותרותיה של ספריית אגדות חז"י
ח"ד, הסמוכה לבית חיינו, שוכן כיוון
הסידור שבו התפלל הבעל-שם-טוב הקדוש.
בין כתבי חוקריו החסידות נכתב רבוט על
אוזות סידור זה שבו ערך הבעש"ט את
תפילותיו, ערך עליות נשמה, המתיק דיןיהם
וגרע הרהורו תשובה בלבבות.

יראת כבוד מיוחדת חש כל מי שהחזיק
בידו את סידורו של הבעל-שם-טוב. דרך
ארוכה עבר הסייעור עם הכוונות בו התפלל
רבי ישראל בעל-שם-טוב, עד כי הגיעו אל
אדמו"ר הריני"ץ, אשר שמר עליו באופן
מיוחד, ובעת ההפוגזות בורשה בתקילת
מלחמות העולם השנייה, לכך את הסייעור
החדש עמו, והצליח להעבירו עד לניו יורק,
שם הוא שוכן בספרייה עד היום הזה.

תולדותיו של סידור

הסידור נכתב על גבי נייר עבה. גופו
הסידור נכתב באותיות אשוריות כאשר
מסביב מעטרות רישימות כוונות על פי תורת
הסוד.

מרתק לראות את סדר תפלת "שמונה עשרה" הכתובה בסידור: בברכת "בונה ירושלים" נפסקה הכתיבה באמצע הדף, ומלבד חצי הדף, נשארו פנוים עוד שני דפים שלמים אחריו, וברכת "את צמח דוד" ממשיכת בתחלת הדף הרביעי. הדפים הפנוים נועדו עבור התלמידים ה'חביריא קדישא'; מזמן הזמן היה מתמלא המקום הפנוי בדף אלו בבקשתות שונות של

ישראל מפאווליטש, והוא השתדך עם בת מהעיר טשרנוביל. נראה שזכות כך נוצרה קשר הדוק בין ובין הצדיק רבי מרדכי מטשרנוביל, "והיה בינהם אהבת אמת גלויה ומפורשתת לכל".

באחד הימים נסע רבי ישראל לדוד ארוכה, ובדרךו עבר בעיר איריוויטש, שם נחלה באופן פתאומי. כשהבון כי לא יקום מחוליו זה, סיפר שיש ברשותו בירושה את סיזומו של בעל-שם-טוב, והוא מעניקו במתנה לידיו רבי מרדכי מטשרנוביל, ואשר על כן הוא מבקש לשלוח לו את הסידור מיד לאחר הסתלקותו.

ואכן, לאחר הסתלקותו, נסעו אנשי איריוויטש לטשרנוביל, ומספרו לרבי מרדכי את סיפורו של הסידור. הם הוסיפו כי יתנו לו את הסידור רק אם יסכים להגיע לעירם ולשוחות עם שבת קודש. הצדיק מטשרנוביל שהבין את קדושת הסידור וגודל החביבות שבו, הסכים לתנאי. הוא הגיע לאיריוויטש לשבת קודש "וונתנו לו הסידור ברוב חדוחה".

נראה שהסידור עבר בירושה דור אחר דור, ובשלב כלשהו הגיע לידי של הרב יצחק ליפסן מקאמינקה, שקיבלו כנדינה. ר' יצחק שמר על הסידור מכל משמו, והוא הונח בבית גניו עטוף בטלית, ולא נתן לאיש לראותו. רק לעיתים הסכים להראותו לאנשים ייחידי סגולה, ואף הם נדרשו על ידו לטבול קודם לכך.

כאשר שהה כ"ק אדמוייר הררי"ץ בשנת תרס"ח בעיר קייב, ביקש אביו אדמוייר הרשי"ב לבקר בקאמינקה בכדי לראות את הסידור, ולרשום מקומות הכתובים בכתב ידו, לצערן באלו מקומות ורואים דמעות, וגם לבדוק אצל ר' יצחק מה שנראה אויל כתיב ידו המגיד ממזריעש.

יש לציין, כי אדמוייר הרשי"ב עמד במשך חמש שנים בקשר עם ר' יצחק ליפסן. ועם אחיו ר' שמואל בקשר למצות שומרה. מתוכן הדברים ניתנו להריך כי אדמוייר הרשי"ב כבר ראה את הסידור. אבל יותר מכך, לא ברור אם אדמוייר הררי"ץ אכן נסע לקאמינקה וראה את הסידור.

הסידור מגע לליובאואויטש

חלפו מספר שנים, והסידור הגיע לליובאואויטש, אמנם בהשאלה לתקופה של שבועיים, אבל התרגשות גם כך הרקעה שחקים.

שמות התלמידים המופיעים בסידור לפני ברכת את צמח דוד

גלגולו של סידור

שנתיים רבות החלפו מהסתלקות הבש"ט, והסידור עבר בירושה מדור לדור, עד שהגיע לידי נביר גדול מחסידי סקווארה, הרב יצחק ליפסן מקאמינקה.

כיצד הגיע הסידור דווקא אליו? אין לך תשובה מדוייקת, ויש גרסאות מסוימות שונות. אחת מהן מספרת כי הצדיק רבי צבי, בנו של הבש"ט, היו לו שלשה בנים. שמו של השלישי היה רבי

מעיוון בסידור עולה כי בדף כוונות תקיעת שופר והפסוקים שלפניו ולאחריה, מופיעים כתמי דם ודמעות.

בסדר ספירת העומר מצורף כתוב יד, בו רשום שמות וצורות שמות לכל שבוע מימיות הספירה, שני עמודים של שמות לכל שבוע; ובתוכם נמצאות הערות בכתיבת אחרת, וככל הנראה, לפי המסורת, זהו כתוב ידו של בעל-שם-טוב עצמו. בסוף הסידור נמצאים דפים אחדים בהנחות וдинמים מפורטים על דרך הקבלה.

היה זה בשנת תרע"ב או תרע"ג, כאשר הרב הרש"ב הפקיד כסוכם כס' כמישכו, והסידור נשלח באמצעות הדואר. כאשר החבילה נעה להסידור הגיעו לליובאואויטש, החל הרב בכבודו ובכומו לבית הדואר כדי לחתחה.

לא רק הרב ראה את הסידור, אלא גם תלמידי התלמידים, זאת לאחר טבילה במקווה, וגם אז הורשו התלמידים אך ורק להבטיב בסידור ולא לגעת בו כלל. הרב מרדכי פרלוב סיפר כי בחוריו נכנסו בקבוצות קטנות, כאשר כל קבוצה נכנסת לרגע קצר, ומיד יצאו.

ליובאואויטש שב הסידור, לאמינקא, ובשנים הבאות, בתקופת מלחמת העולם הראשונה, עשרים ורבים התרוששו, ובهم הגבר ר' יצחק ליפסן, אשר בלילה ברירה נאלץ לבrho לkishinev.

במכتب שהתפרנס לראשונה ב"בית משיח" (גלו' 187) מטאראיך "עשיק" ויצא תרפ"ח, קעשינוב", כותב ר' יצחק לרבי הריני"ץ במר לבו:

"כ"ק שליט"א יודע ומכיר ואתי משכבר הימים, لكن אריהב בנפשו עוז לפנות לכ"ק בתחריתי ובקשתי: ימי שנוטי קרובים בה"ה לגבורות, ולא אוכל עוד לצאת ולבווא ולעסוק במומ"ם, זה כמה .. נשארתי בעירום ובחוסר כל במלא מובן המלה, זולתי הסידור הק' של הבש"ט זלה"ה זוייע, אשר כ"ק ראה אותו נשאר לי יתר הפלייה, זה חלקי מכל עלי, בעת ההכרח הגדול רח"ל יאלצני למוכר את הסידור הק' הנ"ל".

במשך המכتب מציע ר' יצחק לאדמוני"ר הריני"ץ למוכר לו את הסידור תמורה שלושת אלף דולר, כאשר בתשלום ראשון ישולם 1000 דולר, או לכל הפחות 500, ולאחר מכן ישלם "בomezונים" שונים לפי ראות עניין". הוא אף מוסיף כי "עיקר חפצתי וכן צוני גם עתה שאם גורה ההשגהה העילונה שהסידור הק' יצא לידי מושותי, לפחות ישאר מקום קדוש".

ביום ראשון של חנוכה תרפ"ח, מшиб לו הרבי הריני"ץ באגרת תשובה:

"...אמנם על דבר הסידור הק' של הו"ד ק"ק אדמוני"ר הבש"ט זצוקלה"ה נג"ס זי"ע, אכפול הדברים את אשר הגדתי

בעינה למכור את הסידור לה"ר הקי מליבאואויטש שליט"א. בראשונה כתבתי לה שטנגמן[+] עם חתנו ר' יוסף יצחק שליט"א. ראשית: כי הוא כבר נתן איזה סכום מעות על קנית הסידור, והשנייה: כי הסידור נאה לו, והוא נאה להסידור.

לא ידוע לנו התאריך המדויק בו הגיע הסידור לרבי, רק זאת ידוע שהיה זה טרם נסיעתו של הרב היריני"ץ לארצות הברית, והוא לakhir עמו לביקורו הראשון בארץות הברית בשליח תרפ"ט.

דבר רכישת הסידור נשמר בחשי, אלום לאחר מספר שנים, בחודש טבת תרכ"ז, ניאות אדמוני"ר הריני"ץ להראותו לחסידים, בתנאי שיטבלו במקווה קודם לכך.

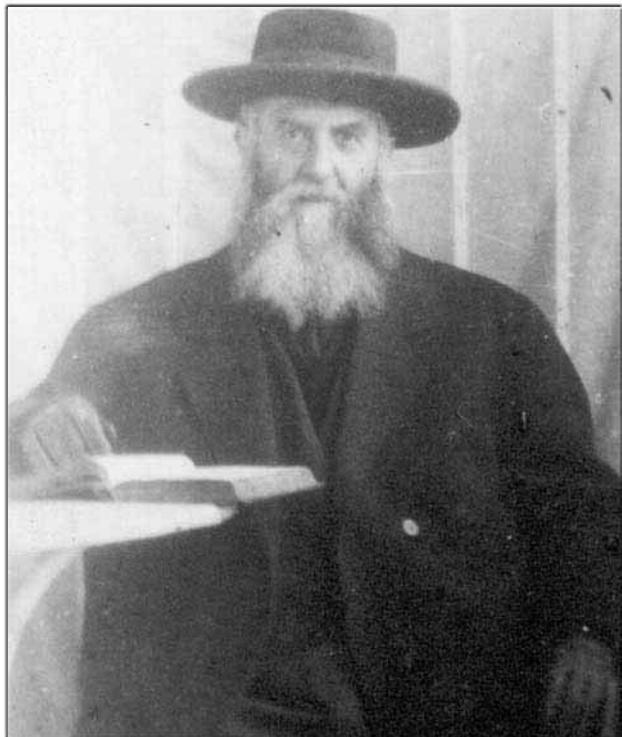
אדמוני"ר הריני"ץ נהג בעין טובה ובדרך כלל נתן לראות בתנאי שיטבלו טרם במקווה טהרה. הוא אף ביקש מאחד האדמוני"רים שבא לראות את הסידור לטבול במילוי בטרכם ייגע בסידור, למרות שכבר טבל שחרית. חזון נפרץ היה למרגליות ביתו שבורשה לראות תור ארוך של בחורים ובני תשchorות מישיבות שונות, פאותיהם נוטפות מי טהרה שעלו מן הטבילה והם דרכיים ונרגשים לפגוש בסידור התפילה של הבש"ט.

פרסום פומבי ניתן להימצאות הסידור אצל הרב, כאשר בכ"א טבת תרכ"ז, פרסם העיתון "ההיינט" היוצאה בורשה, ידיעה מפורטת בנידון (התרגום מאידיש מתוך בייטאון "שפתי צדיקים"):

"התרגשות חסידית גדולה לרוגל סידורו של הבעל-שם-טוב הנמצא בווארשה.

"בין חסידי ווארשה – מכל סוגיו השטיילאך ובתי-המדרשי – שוררת בשבועות האחרונים התרגשות יהודית-יהודית גדולה, שהדידה מתחפשטים למרחבי כל האיזור היהודי; אירוע מרגש זה סובב סביב סידור ישן של הבעל-שם-טוב, שהרב מליבאואויטש רכשו לפני איזה זהמן ('ימי' א ציט צוריין') מירוש של הבעל-שם, ושילם עבורו 1500 דולר ...

"משעה שנודע לחסידים בורשה אוזות סידור נdry זה, ממש צרים הם על דירתו של הרבי מליבאואויטש, ברכונם לראות במו עיניהם את הסידור שבו התפלל

ר' אדמוני"ר מהורי"ץ נ"ע

לחתנו הג' הנעלאה אי"א מוהר"ש זלמן שי', כי לפי מצבו כבד עלי במאז לשלים מהיר אשר יושת עליו, גם אם יפחיתו הרבה מאת אשר נאמר במכتب יידי, ועד כמה שלא ה' רצוני ותשוקתי גודלה להיקר לנו במאז מאד, הנה בלתי אפשרי הוא לי הוצאה צו, ואצטער במאז מאד ע"ז בכלל, ואשר אינני יכול כתעת להביא ברכה זו ועל ביתי, ולהיות בעוזר בבוד יידי כפי האמור במכتبו שצערין כפו..."

כי הסידור נאה לו,

והוא נאה להסידור

בסוף דבר התביעה מכירת הסידור קודם חג הפסח תרפ"ח, ובמכتب מה' ניסן תרפ"ח כותב הרב לייחד מאן"ש שהוסכם על מכירת הסידור, ואף שולמו דמי קידימה. תהליך העברת הסידור התעכבר עוד כמה חדשים, ובטוי"ב טבת כתוב הרבי ליפסן לחותנו של הרב היריני"ץ, הרב אברהם שניאורסאהן, כי הסידור הועבר לבתו שמתגוררת בלענברג, ובהסכמה שתי בניו הוחלט להעבירו אל הרב היריני"ץ: "וונגמר ביןו שהסידור ישאר עד הרב היריני"ץ, והוא חתנו ר' יוסף יצחק שליט"א מליבאואויטש. גם אליו כתבה שיותר טוב

וכל אחד היה צריך לאכול פי תור, בהגיעו תורי לשוד, החלה הפעזה. כולן רצו בכהירותו בכדי לשבת בפּרֹזְדוֹר וְאַף אֲנִי עזבתי את סעודתי וְרָצִית לשבת בפּרֹזְדוֹר, אז הרבי הורה לי ללבת לסיים את ארוחתי בחדר האוכל ננראה בגלל שהיא הייתה זו סעודה שלאחר הצום.

"כשלות רביעי שעה ישנו כך בפּרֹזְדוֹר, לבושים בגדיים עליונים, צוררות כל אחד מוכנים בידו שמא יצטרכו לברוח, על ד' הרבי עד מהדה מזוודה עם הטלית ותפילין ובין שאר הדברים גם סיידורו של הבעל-שם-טוב".

הסיידור, עבר עם הרב הראי"ץ את כל מסלול ההצלה, מורה להריגא, ומשם לשבדיה ועד לניו-יורק. היה זה אחד החפצים הבודדים שהרב הראי"ץ נטל עמו ממוקם למקום, כאשר רוב ספריו ורכשו נותרו בגיא הבקא.

"לא הייתי מעז"

הרבי מה"מ סיפר, כי יראה גדולה יש לו לפני הסיידור וחוש מלתקרב אליו. ובכל אופן קרה ובהוראת אדמוני הראי"ץ החזיק בסידור, כפי שמספר הרב יעקב יהודה העכט לפני שנים רבות: "יום אחד .. [בשנת תש"ז לערך] אני מקבל טלפון מהרב שטיינאי. הוא שואל אותי: "היהת היום במקווה?"

"כן" – ענית.
"יש לך גרטל?
"כן".

"או בוא אליו בבקשה".

באתי לחדרו של הרבי והוא סיפר לי: "פרופסור אברהם השל [הוגה דעתו ידוע, חוקר מחשבת ישראל] רוצה לכתוב חיבור על הבعش"ט והוא בקש מהרב הראי"ץ שיואיל לאפשר לו לראות את הסיידור של הבعش"ט ואת העמוד שבו רואים שתי טיפות דם. סתם כך – אמר לי הרב שלייטנאי – "לא הייתי מעז להתקרב ולגעת בסיידור הבуш"ט, אך כיוון שהרב שאל רוץ לא את זה בשביל להראות לפּרֹזְדוֹר להוציא את סעודת זכאות גם אותן בזיה". הרבי

**כָּרֶךְ אֲתָה יְהִי פְּנֵזֶתְּנִי שֶׁל כְּאַרְצֵיכְלָגְמָזָן: יוֹמִי יְהִי
רַחֲם נָא יְהִי אָזָלְדִּין שְׁלָמָם עַל יִשְׂרָאֵל:**
שְׁמָר וְלֹא יְזַרְזַל בְּשָׂרוֹת עַל עַזְנָמָתָן שְׁמָנִי דָּגָבָן:

**בְּסִדְךְ וְלֹא בְּלֹכְתָּב כְּבֵית דָּחֶד טְשִׁיחָר וְלֹכֶד
זְבִּיאָה קְבִּידָה וְחַקְדִּזְשָׁתְּשָׁקְרָא שְׁטָרָן שְׁלָוָא שְׁלָהָטָן אֲבִיט
לוּשִׁינָן אַזְנָטָן פְּלִשְׁטָן כְּלִבְשָׁן מְדִיחָנָן וְהַרְחַלְתָּן יְהָדָה
אַלְפָטָן סְבִּירָה טְפֵלְעָרְגָּנָן וְאַלְגָּלְגָּלָן יְהָדָה
אַלְהַמְּגָלָל אַלְדִּי מְהֻנָּתָן בְּשָׁהָר. נְדַבְּרָלָא לְאַוְיָה בְּלַחְתָּה
בְּאַמְּתָלְדָן בְּגַנְגָּלָא כְּגַנְגָּה מְפַנְּזִישָׁתָה כְּדָרָחָה שְׁלָא
נְמַשְׁלָזָא גְּלָלָבָן לְשָׁעָלָזָעָן:**

אחד מדייני הסיידור בברכת המזון

אָמֵן גְּלָלָבָן
לְבָרְכָה גְּלָלָבָן (כָּאֵת תְּבָא אָמֵן גְּלָלָבָן).
אָמֵן גְּלָלָבָן גְּלָלָבָן גְּלָלָבָן גְּלָלָבָן.
אָמֵן גְּלָלָבָן הַבְּשָׁעָם גְּלָלָבָן גְּלָלָבָן גְּלָלָבָן.

אורות אדמוני הרש"ב:

"וכן בקאמינקא צרייפים להיות, ובטע תראה את סי' הבש"ט"

הרבות זלמן שנייאורסאהן מזקני חסידי חב"ד בעיר, והוא הסתגר בביתו מספר ימים בכל יום למשך כמה שעות ועיין בסידור. לאחר מכן אישר להראות את הסיידור לאחר קיום מספר תנאים: טבילה במקווה, אחד מאנשיו ידףlesi סיידור ויראהו למקברים, בעודם לא יגעו בו בידיהם; כל אחד מהමברחים יתרום תרומה הוגונה לישיבת תומכי תמיימי המקומית.

לאחר שבועיים בלבד, הסיידור שב אל הרב הראי"ץ.

הבעל-שם-טוב זיל. את הסיידור באים לראות החסידים הנכבדים ביוור, זקנים וצעירים, ربנים ואדמוניים, ואף נשים מהעולם החסידי.

"סידור זה – שעבר בירושה מדור לדור – אינו דבר שבדפוס, אלא כתוב-יד על קלף. אודות קיומו של כתוב-יד זה נודע לרבי מליבאובייטש עד ביהותו ברוסיה, והוא נהיל התכתבות עם נסיך-נכדו של בעל-שם-טוב בדבר המחבר, ולבסוף עבר הסיידור לרשויות הרבי בסך הנזכר של 1500 דולר.

"קודם לנו, לפני שהרב עמד להראות את סיידורו של בעל-שם-טוב, על האדםليل ולטבול במקוה – כך דרש הרב מליבאובייטש, ובאם לאו אין הוא מראה את הסיידור; לפני כמה ימים בא אל הרב אחד מנכדי האדמוניים שבפלין, במיחוד כדי לראות את הסיידור. הרב מליבאובייטש שאל: 'רבי, האם טבולתם במקוה? – אני טבול ועומד, השיב האורח. הסביר לו

הרבי מליבאובייטש: בכך שטבלתם קודם התפילה אין די! עלייכם לטבול 'לשםה' במיוחד כדי לראות את כתוב-היד!...'.

"היום מבהיר זאת המשם מיד בכניסה אל הרב: באთם לראות את סיידורו של בעל-שם: לכון אם-כן לטבול קודם לכן במקוה! החסידים מציתים, ובאים כולם בטובים וחופפים, ענדים הם בטור אל סיידורו של בעל-שם כשוקנים ואותיהם נוטפים מי שזה עתה עלן מן הרחצה במקוה, כהוכחה מוחשית לקיום קפפני של הוראת הרבי".

הידיעה המרעישה, עשתה גלים, הגיעו ללונדון ומשם בידיעה תלגרפית מיוחדת חצתה את האוקיינוס ופורסמה בעבר ארבעה ימים בלבד ב"מריאנע זושראנאלי" בניו יורק. בידיעה נאמר כי "ה'היינט" הווורשי מודיע, שהרב מליבאובייטש רכש עתה סיידור נדיר של בעל-שם-טוב, בסך 1400 דולר, ודירתו של הרבי מוקפת בחסידים הבאים לראות את הסיידור. אולם כל מבקר חייב לcliffe מקום לפני שניתנה לו הרשות להעיף מבט על סיידורו של בעל-שם.

כעבור שנה או שנתיים, שלח אדמוני הראי"ץ את הסיידור הקדוש לולדז'. הסיידור הובא באמצעות שני שלוחים היישר לבית

המשיח, ומחייבים בכל רגע להמשך ראייתו ופעולותיו.

הרי בעת הכוון והמטרה של חיינו הוא כיוון של גאה – עם כל המשמע בחסידות על זה. לעומת זאת, בעת הסכום הכלול של החשבונות צרכיך להיות לא רק האם הוא תואם את הדרכות התורה אלא, האם הוא מוביל אותו לימות המשיח? ובקיים, האם עסוק שלו – דהיינו גופי, מוביל אותו לאיכות חיים של ימות המשיח, שעיליהם נאמר שלא ניתן החכמים לימות המשיח כדי להנות מהטוב הגשמי שהיה אז, אלא בכך להנות מהטוב הרוחני שהוא גילוי אלוקות בכל דבר, ובכל רגע, ובכל התרחשויות ומאורע. כפי שנאמר: "הארץ דעה את ה' קמים לים מכים" – שם שבים וואים רק מים ומים, אף שיש בעמיקה הימים ריבוי עצום של ברואים מכל הסוגים, אך רואים רק מים ומים, וכך בימות המשיח עליינו לראות רק אלוקות ואלוקות.

שנזכה לעורך חשבונו נפש אמיתית, שיביא לתשובה אמיתית, שתביא לגילוי אלוקות ולהתגלות הרבי מלך המשיח בקרוב ממש.

הזמןים המיוחדים לכך – כחובנו של בעל הבית. חשבו כזה שנוצע בעצם הנפש ומוציאו אותנו, והוא לו להחליט בהחלטה נחושה – **שמחר יהיה אחרת לגורמי!**

חובנו נפש, כחובנו של בעל הבית, צרכיך לעסוק במשמעות התוצאה ובמסקנות שיש להסביר ממנה. את המסקנות הללו כבר צרכיך ליחס בעורת תשובה מיוחדת, שנקרה בלשון החסידות **תשובה שלימה** או תשובה מהאהבה הרבה וצדוק.

לשם כך קיימת תורה החסידות, קודם כל כדי לכון את האדם מהו אושר, ומהו איכות חיים רוחנית אמיתי. אך החסידות לא מסתפקת בלבד ממהו הכוון הנוכחי אלא היא גם מסבירה איך להעתלו וללכת בדרך ובכיוון הזה. זהו חובנו הנפש החסידי, שהמסקנה שלו היא: **להיות מהך שהוא אחר.**

כל זה נאמר לגבי כל דורות החסידות: שיש לעירך חובנו נפש אמיתית, חובנו צדק, ולתקן ולהעתלו מן הטוען תיקון. כל שכן וקל וחומר הדבר נוגע לדרכנו – דור שבו התגלה כבר נשיא דורנו ככל

לשפר זאת, ומהם הרוחחים או ההפסדים הצדדים המוסתרים בסך הכל. כפי שמספר על יהודי כפרי שקיבל מברך, אך היה שלא ידע קרוא וכותב, הוא בקש מן המלמד של בניו שהתגורר עימים, שיקרא לו את הכתוב. המלמד קרא בקהל רם: "בוא מהר אביך נפטר", כשהשמע זאת הכהרי התעלף מצער ומכאב. המלמד לעומת זאת, אولي הצעיר מעט בצערו, אך המשיך בשגרות יומו.

בסיפור זה נראה הבדל גדול בין הכהרי למלמד: הכהרי שהבשורה הקשה נגעה לו באופן אישי – התעלף, אך המלמד, שהבשורה לא הייתה קשורה אליו, ביצע את התפkick שחווטל עליו – להקריא, ולא לחק ללבו מתוכן הדברים. כך הוא ההבדל בין בעל הבית לפקיד: הפקיד עושה את תפkickו, נוטל את כספו והולך הלאה, אך בעל הבית, כשרואה את תוכאות החשוב נרעש ומשתומם ונבהל.

זהו הבדל בין חובנו הנוגע בנפשו, לחובנו השיך למשחו אחר. כן עליינו לעורך חובנו נפש בחודש אלול, ובכל

כדי לשמרו בתור פקדון! "הסיבה לדיבור אודות סידורו של הבישיט היא, אפילו, להראות את גודל העוזה של פלוני, שלא נרתע לחשוב על אפשרות כזו, ומטפס עצות ותחבולות כיצד להציג את סידורו של הבישיט!" ובסך אופו, להו ידוע לו שבקשר לסידורו של הבישיט – הקדים כי מוח אדמוני רפואה למכה:

"כפי הנראה, חשש כי מוח אדמוני מפני אפשרות של גנבה כו', ולכן, צויה עלי לעשות צילומים ("פאטאטרטיס") מכל ذר ודף של הסידור, ולהניחם במקומות מסוימים בויתר (ב"כسطנה" של "בנק"), כדי שגים במקרה של גניבת הסידור, לא יוכל למכור אפילו דפים בודדים (מתוך הנהחה שבנון לדפים בודדים לא יהיה הוכיחות מנין נבום), מכיוון שיישנו צילום מכל ذר ודף בפ"ע!"

*

לאחר המשפט שהסתומים ב"דין" נצח" בה' בטבת תשמ"ז, בנו בספריה של הרבי כספת גודלה ולתוכה הבנינו את כל הספרים והחפצים היקרים, אף סידורו של הבעל-שם-טוב הוכנס לכסתה, ואין לאיש גישה לсудור זה.

ובמיוחד סידורו של הבישיט, אשר גם על סידור זה שמו עין למצוא דרכים ותחבולות כיצד להוציאו ולקחתו, ח"ו, מרשותו של כי"ק מוח אדמוני!

כי"ק מוח אדמוני לא ה' נתן לאף אחד להתקרב ולעט בסידור קדוש זה, ורק במקרים נדרים ה' נתן לגשת ולנסח את הסידור, וזאת – לאחרי הכנה הראויה, טבילה במקוה וכו' וכו'.

"ואעפ"כ, ישנו מי שעולה על דעתו להוציאו ולקחת, ח"ו, סידור זה מרשותו של כי"ק מוח אדמוני!

"זה שעולה על דעתו מחשבה כזו – אין לו שום שייכות למושג של טבילה במקוה, עניין של טהרה, אותיות ביטול וכו', ומה גם שאיפלו אליו ה' טוב במקווה תחלה – אסור לו להכנס מעצמו לרשותו של כי"ק מוח אדמוני אף כי **לגתעת בסידור זה,** ועכ"כ להוציאו מרשותו של כי"ק מוח אדמוני!

"מדובר מדגש אני ע"ד סידורו של הבישיט – לא מפני שרצוני לזכות בו, אדרבה: **ירא ומפחד** אני מסידורו של הבישיט!... מהי הסיבה לדברஇeo שתהיה, אבל המציאותות היא – שיש לי מושך ופחד מפני סידורו של הבישיט, וכל זה – אףilo

הסידור הקדוש / המשך מעמוד 53

שליט"א דףדף בסידור עד שהגיע לעמוד עט שתי טיפות הדם, וזה הוא נתן לי לאחוז את הסידור ולהסתכל...".

באותן שנים, זכו גם התלמידים בישיבת "תומכי תמימים" בניו יורק לראות את הסידור. יום אחד בשנים תש"ז או תש"ח הוכרז בישיבה, כי מי שמעוניין לראות את הסידור יטבול במקוה, ואיז זוכה לראות את הפעם الأخيرة, בה חסידים זכו לראות את הסידור. . .

במשך השנים עמד הסידור בחדר היחידות של כי"ק אדמוני הריני"ץ, וכשם שהייתה החדר סגור בפני הציבור, כך גם הסידור היה הרחק מגעג יד אדם.

ניתן לומר כי סידור הבישיט הוא הנכס היקיר והחשוב ביותר בספריית ליבאווישט. בקי"ז תשמ"ה, בעת משפט הספרים, התייחס לכך הרבי ואמר:

"...נוסף על האמור לעיל בנוגע לכל הספרים השיעיכים בספריית ליבאווישט של כי"ק מוח אדמוני – ניתוסף הדגשה יתרה בנוגע הספרים יקרי ערך, כולל